

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง ศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว 2) เพื่อระบุมุมมองความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และ 3) เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 ด้านของเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบและมีเอกสารที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความชัดเจนและมีการควบคุมประเด็นที่มีเนื้อหาในการวิจัย เพื่อเป็นกรอบแนวความคิดในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ได้อย่างถูกต้องในประเด็นต่างๆ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. บริบททั่วไปของแขวงบ่อแก้ว
2. แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว
3. แนวทางการวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว
4. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น
5. ทฤษฎีของความพึงพอใจ
6. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บริบททั่วไปของแขวงบ่อแก้ว

แขวงบ่อแก้ว เป็นหนึ่งใน 17 แขวง (จังหวัด) ของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ที่ตั้งอยู่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศลาว มีเนื้อที่ 6,196 ตารางกิโลเมตร มีภูมิลักษณ์ 70% ของเนื้อที่ และมีชายแดนติดกับ 2 ประเทศ คือ ทิศตะวันตกติดกับจังหวัดเชียงราย (ประเทศไทย) มีความยาว 145 กิโลเมตร มีเนื้อที่ใกล้เคียงกัน 48 ตารางกิโลเมตร ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับจังหวัดท่าขี้เหล็ก (ประเทศพม่า) ซึ่งมีแม่น้ำโขงเป็นเขตแดนระหว่างประเทศมีความยาวประมาณ 98 กิโลเมตร และมีจุดต่อกันเรียกว่า สามเหลี่ยมทองคำ ทิศเหนือและทิศตะวันออกติดกับแขวงหลวงน้ำทา มีความยาวประมาณ 100 กิโลเมตร และติดกับแขวงอุดมไซมีความยาวประมาณ 100 กิโลเมตร ทิศใต้ติดกับแขวงไซบุรีมีความยาวประมาณ 35 กิโลเมตร แขวงบ่อแก้ว

ประกอบด้วย 5 เมือง คือ เมืองห้อยชาย เมืองต้นผึ้ง เมืองปากทา เมืองผาอุดม และเมืองมิง แขวงบ่อแก้วยังเป็นจุดแวะพักระหว่างทางของนักท่องเที่ยว เพราะมีเส้นทางเชื่อมต่อทางน้ำจากประเทศเพื่อนบ้านผ่านไปแขวงหลวงพระบาง และมีเส้นทางเชื่อมกับทางบกระหว่างประเทศตามเส้นทางเศรษฐกิจเหนือใต้ เส้นทาง (R3) จากประเทศไทยผ่านแขวงบ่อแก้ว แขวงหลวงน้ำทาไปประเทศจีนเชื่อมกับเวียดนาม แขวงบ่อแก้วมีประตูเข้า-ออกของนักท่องเที่ยวสากลที่มาจากประเทศไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวอยู่ภาคเหนือของ สปป.ลาว มีด่านสากลเข้าออก เมือง 2 แห่ง คือ

1. ด่านสากลห้วยทราย (แขวงบ่อแก้ว) กับอำเภอศรีเชียงใหม่ (ประเทศไทย)
2. ด่านสากลบ้านมอม (เมืองต้นผึ้ง) กับบ้านปรุง (จังหวัดท่าขี้เหล็ก ประเทศพม่า)

แขวงบ่อแก้วยังมีการท่องเที่ยวด้านวัฒนธรรมและเห็น ได้ชัดว่าแหล่งท่องเที่ยวภายในแขวง มีทั้งหมด 85 แห่ง เปิดใช้แล้ว 20 แห่ง นอกจากนี้ภายในแขวงบ่อแก้วยังมีกิจกรรมที่โดดเด่นทางด้านประเพณีของประชาชน สิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวที่แขวงบ่อแก้ว คือ งานเทศกาลบุญออกพรรษาและงานดอกจิว งานเทศกาลของแต่ละชนเผ่าภายในหมู่บ้านต่างๆ การท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมถือได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญ เห็น ได้ชัดว่าเป็นการท่องเที่ยวที่เที่ยวชมสิ่งต่างๆ ที่แสดงความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านวัฒนธรรมของท้องถิ่นในด้านประเพณีศิลปกรรมและวิถีการดำรงชีวิตของชุมชนเหมือนคำขวัญที่ว่า

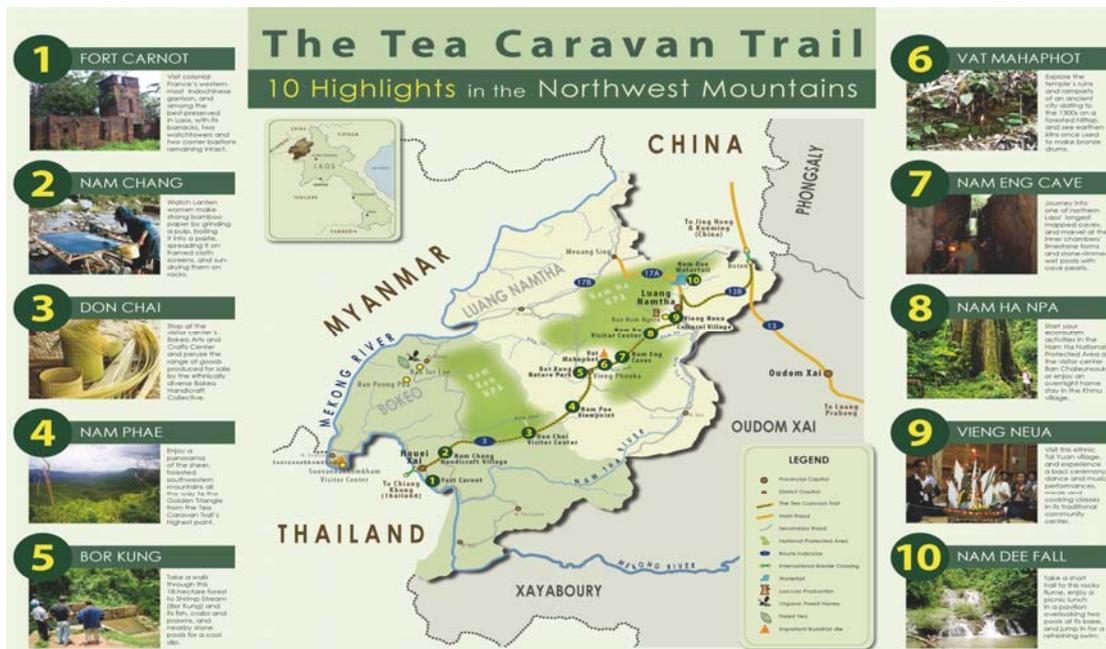
แคว้นบ่อแก้ว	มณีล้ำค่า	ชมป่าดอกจิวบาน
เทศกาล	บรรดาเผ่า	เมืองเก่าสุวรรณ โครม
นำพาเข้าสู่	ประตูเมืองเหนือ	แห่งดินแดนล้านช้าง

แขวงบ่อแก้ว เป็นแขวงหนึ่งที่พื้นที่มีความหลากหลายและในแต่ละเมืองมีภาพลักษณ์การท่องเที่ยวที่เป็นชุมชนและชาวบ้านได้มีส่วนร่วมในการจัดการศักยภาพของท้องถิ่นหรือสถานที่แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและการท่องเที่ยวหลายๆ ด้าน และแขวงบ่อแก้วเป็นที่น่าสนใจเพราะแขวงบ่อแก้วมีภาพลักษณ์ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชม เช่น โดยที่การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในแขวงเป็นการท่องเที่ยววัฒนธรรมชนเผ่าด้วยหลายชนเผ่าที่อาศัยอยู่ร่วมกัน แต่ละชนเผ่าต่างก็มีประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และส่วนใหญ่บรรดาชนเผ่าเหล่านั้นยังคงรักษาวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของตนเองไว้ ด้วยรูปแบบความหลากหลายของวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชนเผ่าแขวงบ่อแก้วมีความหลากหลายทางแหล่งท่องเที่ยวและทรัพยากรการท่องเที่ยวทางด้านประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่และมีธรรมชาติที่สวยงาม เช่น สถานที่แหล่งท่องเที่ยวที่น้ำตกตาดมณีล้ำที่น่าสนใจหลายอย่าง ที่ผู้คนหรือนักท่องเที่ยวมองเห็น แล้วเกิดความสนใจอยากเข้าไปเที่ยวชมในแขวงนั้น เพราะแขวงบ่อแก้วยังเป็นแขวงที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรในดินสินในน้ำ เช่น อัญมณีที่มีความสวยงาม โดยมีการสำรวจขุดค้นเป็นเวลา 20 ปี มีแร่ธาตุ เงิน ทองคำและอื่นๆ ที่

ยังไม่ได้รับการขุดค้น และยังมีธรรมชาติที่หลากหลาย มีถ้ำ มีภูเขา มีป่าดงดิบ มีบ่อน้ำร้อน น้ำตก ตาด และมีสัตว์หลายชนิด และยังมีประวัติศาสตร์ โบราณสถาน ที่ปรากฏในปัจจุบัน เช่น ผาพระแม่ การแกะสลักรูปภาพแม่หญิงอยู่ถึง ผาหิน และมีเมืองเก่าโบราณสุวรรณะโคมคำ ซึ่งเป็นแหล่งอารยธรรมที่ยังหลงเหลือของอาณาจักรล้านนาและอื่นๆ ส่วนด้านวัฒนธรรม แขวงบ่อแก้วมี 28 ชนเผ่า มีประเพณีและการแต่งกายที่เป็นเอกลักษณ์ของแต่ละชนเผ่า

เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว เป็นเมืองการท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมที่มีความยั่งยืนและมีวิถีชีวิตที่โดดเด่น เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง และเป็นเมืองที่ห่างจากเทศบาลแขวงบ่อแก้วประมาณ 16 กิโลเมตร ตั้งอยู่เส้นทาง R3A (Road of Thailand Laos China Asia) เป็นเส้นทางเศรษฐกิจทางภาคเหนือของประเทศลาว ซึ่งเป็นเมืองเป้าหมายการท่องเที่ยวและเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้วมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร เป็นเมืองที่มีเศรษฐกิจพอเพียง ใช้ไฟฟ้า ใช้ระบบการสื่อสารทางโทรศัพท์ มีโรงเรียน เป็นต้น ชนเผ่าล้านแตงจะมีการดำรงชีวิตแบบดั้งเดิมที่มีการสืบทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ มีการส่งเสริมอาชีพที่หลากหลายในแต่ละหมู่บ้านของตน เช่น การทำนา ทำสวน และอื่นๆ ที่เกิดจากความสามารถของตนเอง มีการสร้างรายได้เพิ่มและความมั่นคงในครอบครัวหรือชุมชน มีกิจกรรมที่โดดเด่น เช่น ทอผ้า ทอไหมที่มีมาแต่ปู่ยาตาดาย ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่นิยมภายในหมู่บ้านและเป็นกิจกรรมที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวชม ไม่ว่าจะด้านวิถีชีวิตและวัฒนธรรมที่น่าสนใจ เป็นต้น การนุ่งถือ การร้องเพลงของชนเผ่า การฟ้อนรำ การบายสี และอื่นๆ ประชาชนในหมู่บ้านยังไม่มีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวสักเท่าใดและการใช้ภาษากลางไม่ชัดเจน ดังนั้น ประชาชนไม่เข้าใจเมื่อในพนักงานมาเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ และเป็นเมืองกำลังพัฒนาการท่องเที่ยวให้เป็นจุดแวะพักของนักท่องเที่ยวที่เดินทางผ่านเส้นทาง R3A และมีศูนย์กลางการค้าครบวงจรที่ผ่านบ้านน้ำจ้าง ในระหว่าง ปี ค.ศ 179 แล่นแดนอยู่ในเขตบ้านใหญ่คือ บ้านน้ำจ้าง (บ้านลาวตา) บ้านน้ำยู (บ้านลาวรี) บ้านอ้ายเบา แต่ละบ้านมีประชาชนทั้งหมด 200-300 คน บางบ้านมี 40-50 ครอบครัว จนมาถึงปี ค.ศ. 1975-1985 มีสองบ้านคือ บ้านน้ำจ้าง และบ้านน้ำยู ในระยะท้ายปี ค.ศ.1985 บ้านน้ำยูได้ย้ายบ้านมาร่วมอยู่บ้านน้ำจ้างจนถึงปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุป เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้วเป็นเมืองที่มีศักยภาพในการท่องเที่ยว มีความอุดมสมบูรณ์ เต็มไปด้วยป่าไม้ น้ำตกตาด และมีเอกลักษณ์ในเรื่องความงดงามของธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และความมีน้ำใจของคนลาว สิ่งเหล่านี้เป็นจุดเด่นและเป็นภาพลักษณ์ที่สามารถดึงดูดใจและก่อให้เกิดความประทับใจหรือความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในแต่ละปี

ภาพ 1 แผนที่การพัฒนาเมืองห้วยทรายแขวงบ่อแก้ว

แนวคิดเกี่ยวกับทรัพยากรการท่องเที่ยว

ความหมายของทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง แหล่งท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรมและวัฒนธรรมประเพณี ที่สามารถดึงดูดความสนใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเยี่ยมชมได้ และสามารถแบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ หมายถึง ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เช่น ภูเขา แม่น้ำ น้ำตก เกาะ สันดอน แก่ง ถ้ำ เฝิงผา หนองบึง อ่างเก็บน้ำ น้ำพุร้อน หาดทราย เป็นต้น
2. แหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์และโบราณคดี โบราณสถาน โบราณวัตถุ เมืองและชุมชนโบราณ ศาสนาสถานเก่า พิพิธภัณฑ
3. แหล่งท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรม หมายถึง แหล่งหรือสถานที่ที่แสดงขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ และวิถีอาหาร ที่เป็นศูนย์รวมวัฒนธรรมในปัจจุบัน เช่น ขนบธรรมเนียม ประเพณี การละเล่นพื้นบ้าน ศาสนาหรือสำนักสงฆ์ ตลอดจนงานเทศกาลประเพณีที่โดดเด่นและสำคัญในท้องถิ่น (เศกสรรค์ ชวงวิชย์, 2541: 31)

สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2455:55) ได้กล่าวว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Natural Attraction) หมายถึง สถานที่ที่เปิดใช้เพื่อการท่องเที่ยว โดยมีทรัพยากรธรรมชาติเป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาเยือน ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติเหล่านี้ อาจจะเป็นความงดงามตามสภาพธรรมชาติ ความแปลกตาของสภาพธรรมชาติ สันฐานที่สำคัญทางธรณีวิทยาและภูมิศาสตร์อันเป็นเอกลักษณ์หรือเป็นสัญลักษณ์ของท้องถิ่นนั้นๆ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ (Special Environmental Features) หรือสภาพแวดล้อมที่มีคุณค่าทางวิชาการก็ได้

แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สามารถจำแนกประเภทได้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำแนกตามประเภทของแหล่งธรรมชาติ ได้แก่ ชายหาด เกาะ น้ำตก แหล่งน้ำ ซึ่งหมายถึง พรุ หนอง บึง ทะเลสาบ คลอง ลำธาร และแม่น้ำ ถ้ำ ภูเขา แก่ง โป่งพุร้อน ซากดึกดำบรรพ์ ธรณีสันฐานและภูมิประเทศที่มีลักษณะพิเศษ และต้นไม้และสัตว์ป่าที่มีลักษณะพิเศษ

2. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำแนกตามการจัดการพื้นที่ ได้แก่ 1) แหล่งธรรมชาติที่หน่วยงานของรัฐเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ (National Park) วนอุทยาน (Forest Park) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า (Wildlife Sanctuary) เขตห้ามล่าสัตว์ป่า (Non-Hunting Area) สวนพฤกษศาสตร์ (Botanical Garden) สวนรุกขชาติ (Arboretum) สวนป่าและพันธุ์ไม้ (Forestry Plantations) 2) แหล่งธรรมชาติที่เป็นพื้นที่สาธารณะประโยชน์ โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ และ 3) แหล่งธรรมชาติที่เอกชนเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณค่าทางศิลปะและขนบธรรมเนียมประเพณีที่บรรพบุรุษได้สร้างสมและถ่ายทอดเป็น มรดกสืบทอดกันมา แหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ประกอบด้วย งานประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้นั้น การแสดงศิลปวัฒนธรรม สินค้าพื้นเมืองการแต่งกาย ภาษา ชนเผ่า เป็นต้น ตัวอย่างของแหล่งท่องเที่ยว

ที่สำคัญของประเทศไทยในประเภทนี้ ได้แก่ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก งานแสดงของช่างจังหวัด สุรินทร์ งานร่มบ่อสร้าง ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้น

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรม

1. แหล่งความเป็นอยู่และวิถีชีวิต แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเภทนี้ ผู้มาเยี่ยมชมสามารถสังเกตความเป็นอยู่และวิถีชีวิตของชุมชนนั้น โดยตนเองมิได้เข้าไปมีส่วนร่วม เช่น ชุมชนของชนเผ่า ศูนย์วัฒนธรรม คุณค่า ต่อส่วนร่วมอยู่ที่การช่วยรักษาความหลากหลายของเชื้อชาติ คุณค่าต่อผู้เยี่ยมชมอยู่ที่การได้รับความรู้ ทัศนคติ ความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มชนเผ่าต่างๆ และภูมิปัญญาของชนเผ่า ตัวอย่างเช่น บ้านกะเหรี่ยงทีโพจิ จังหวัดตากบ้านหนองขาว จังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้นรูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ส่วนใหญ่เป็นการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบทซึ่งหมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษมีความโดดเด่น เพื่อความเพลิดเพลิน ได้ความรู้ ดูผลงานสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรม และคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

2. แหล่งวัฒนธรรมประเพณี และหัตถกรรมพื้นเมือง แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมประเภทนี้ ผู้เยี่ยมชมสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณี และซื้อสินค้าของที่ระลึกจากผู้ประกอบการหัตถกรรม คุณค่าต่อส่วนรวมอยู่ที่การรักษาความหลากหลายของวัฒนธรรม คุณค่าต่อผู้เยี่ยมชมอยู่ที่ความพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรมทางวัฒนธรรมประเพณี และการได้ซื้อของที่ระลึกที่พอใจ ตัวอย่างเช่น ประเพณีลอยกระทง ประเพณีสงกรานต์ เป็นต้นรูปแบบการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยวประเภทนี้ จึงเป็นการท่องเที่ยวชมวัฒนธรรมและประเพณี ซึ่งหมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้นได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรียศิลป์เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพ พิธีกรรมต่างๆ และได้รับความรู้ มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ (Historical Attraction) หมายถึง แหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญและคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี และศาสนา รวมถึงสถานที่หรืออาคารสิ่งก่อสร้างที่มีอายุเก่าแก่หรือเคยมีเหตุการณ์สำคัญเกิดขึ้นในประวัติศาสตร์ เช่น โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ กำแพงเมือง คูเมือง พิพิธภัณฑสถาน ศาสนสถาน และสิ่งก่อสร้างที่มีคุณค่าทางศิลปะและสถาปัตยกรรมตัวอย่างแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญของไทย ได้แก่ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม ปราสาทหินพิมาย และอนุสาวรีย์ชาวบ้านบางระจัน สะพานข้ามแม่น้ำแคว เป็นต้น

ประเภทแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ในที่นี้ประกอบด้วย อุทยานประวัติศาสตร์ ,ซากอารยธรรม แหล่งโบราณคดี เมืองโบราณ,พระราชวัง วัง พระตำหนัก ตำหนัก พระที่นั่ง คู่มุ ,ศาสนสถาน ปราสาทหิน ปรังก่า อนุสาวรีย์ อนุสรณ์สถาน ศาลวีรชน สุสาน พิพิธภัณฑสถาน ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมและศิลปะร่วมสมัย ป้อมปราการ กำแพงเมือง ประตูเมือง คูเมือง สิ่งปลูกสร้างอื่นๆ ที่มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรม และสิ่งปลูกสร้างที่มีคุณค่าทางสถาปัตยกรรม (สำนักพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2548: ระบบออนไลน์)

การท่องเที่ยวที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ได้ แหล่งท่องเที่ยวต้องมียอดประกอบที่สำคัญ 3 As ได้แก่ 1) สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) สิ่งดึงดูดใจเกิดจากสถานที่และเหตุการณ์ สถานที่อาจเกิดจากธรรมชาติสร้างหรือมนุษย์สร้างขึ้น แต่เหตุการณ์ที่น่าประทับใจเกิดจากมนุษย์สร้างเพียงอย่างเดียว 2) สิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) ความสะดวกสบายทำให้นักท่องเที่ยวหรือคนเดินทางเข้าไปถึงสถานที่ได้รวดเร็ว ปลอดภัยและสะดวกสบายมากยิ่งขึ้น ดังนั้น การก่อกำเนิดพื้นฐานในการผลิต เช่น ระบบขนส่ง ระบบการสื่อสาร ระบบสาธารณูปโภค โภค โภค เช่น ไฟฟ้า ประปา จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้สิ่งก่อสร้างอื่นๆ เช่น โรงแรม ร้านอาหารร้านขายของที่ระลึก โรงพยาบาล อื่นๆ ตลอดจนระบบการกำจัดของเสียก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องพัฒนาควบคู่กันไปกับแหล่งท่องเที่ยว และ 3) การเข้าไปถึง (Accessibility) การเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวต้องมีระบบการขนส่ง ซึ่งประกอบด้วยเส้นทางพาหนะ สถานีและผู้ประกอบการ การขนส่งมี

วัตถุประสงค์ในการลำเลียงคนและสิ่งของไปยังจุดหมายปลายทาง โดยผ่านเส้นทางหรือท่อลำเลียง (ชูลิทธิ ชูชาติ, 2542: 36)

การศึกษาทำให้สรุปได้ว่า ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติและทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งในส่วนของทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาตินั้น เราทุกคนจำเป็นต้องร่วมมือกันอนุรักษ์ไว้เพื่อให้คงอยู่ต่อไปถึงในอนาคต โดยเริ่มจากการวางแผนการท่องเที่ยวที่ดี จัดการให้การศึกษาแก่ประชาชนและมีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

ซึ่งสอดคล้องกับ Burkart and Medlik (1981: 216) กล่าวโดยสรุปว่า แหล่งท่องเที่ยวองค์ประกอบคือประกอบที่ สำคัญ 3 ประการ คือ สิ่งดึงดูดใจ (Attraction) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Accessibility) และสิ่ง อำนวยความสะดวกอื่นๆ (Amenity) จากข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าแหล่งท่องเที่ยวเป็นผลิตภัณฑ์หลักที่นักท่องเที่ยวพิจารณา ในการตัดสินใจ เข้ามาท่องเที่ยว ดังนั้นคุณลักษณะหลักที่เป็นองค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวถือได้ ว่ามีความสำคัญต่อการท่องเที่ยว ทั้งนี้องค์ประกอบหลักๆ ของแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ 5A ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้ประสบความสำเร็จประกอบด้วย สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attractions) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Access) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) ที่พัก (Accommodation) กิจกรรมประกอบการท่องเที่ยว (Activities)

การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว จำเป็นต้องพิจารณาองค์ประกอบทั้งห้า เพื่อให้การบริหาร จัดการมีประสิทธิภาพอย่างแท้จริง โดยในแต่ละประเด็นมีรายละเอียด ดังนี้

1. การดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว(Attractions) อาจเกิดเพราะแหล่งท่องเที่ยวมีคุณลักษณะสวยงามตามธรรมชาติ มีคุณค่าทางวัฒนธรรม มีความประทับใจจากสภาพดินฟ้าอากาศ เรียนรู้วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชน เป็นสถานที่เหมาะแก่การมาพักผ่อนหย่อนใจและมีกิจกรรมทางการท่องเที่ยว

2. การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Access) เป็นปัจจัยที่ทำให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยว โดยการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2549: 11) ได้มองว่า การบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการเข้าถึงเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณาในประเด็นต่างๆ ได้แก่ ประเภทของการคมนาคมขนส่งที่จะให้บริการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น การขนส่งรถยนต์ รถไฟ ฯลฯ เส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย ความเพียงพอของการคมนาคมในแหล่งท่องเที่ยว ที่มองในแง่คุณภาพ มาตรฐาน ความปลอดภัย แบบแผนการเดินทางเป็นหมู่คณะ การอำนวยความสะดวกให้แก่ยานพาหนะ และปัญหาการจราจรที่อาจเกิดขึ้นในแหล่งท่องเที่ยว

3. สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) ที่ให้บริการแก่นักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว ด้วยความประทับใจ ใช้เวลาอยู่นาน หรือกลับเข้ามาเที่ยวซ้ำในโอกาสหน้า ได้มองเห็นประเด็นที่พิจารณาในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวให้เกิดประสิทธิภาพในด้านต่างๆ 4 ด้าน กล่าวคือ

3.1 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านอาคาร และสิ่งก่อสร้าง ประกอบด้วยที่จำหน่ายบัตรเข้าชมแหล่งท่องเที่ยว สำนักงานที่ทำการ ศูนย์บริการ ที่พักห้องน้ำสาธารณะ ชุมนั่งคอย ร้านค้าร้านอาหาร ฯลฯ

3.2 สิ่งอำนวยความสะดวกด้านการบริการในแหล่งท่องเที่ยว ประกอบด้วย ชุมเข้า ป้ายบอกทางเครื่องหมาย ลานกิจกรรม สวนหย่อม กระถาง ม้านั่ง โต๊ะเก้าอี้ การถ่ายเทอากาศ ระบบแสงสว่างไฟฟ้า ระบบน้ำ การกำจัดของเสียและขยะมูลฝอย รั้ว กำแพง ฯลฯ

3.3 สิ่งอำนวยความสะดวกในด้านความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว อันประกอบด้วย ความปลอดภัยจากโจรสลัดในแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ความปลอดภัยจากสัตว์ และพืช ความปลอดภัยจากการพลัดหลง ความปลอดภัยจากภคิทธิกรรมชาติ เป็นต้น

3.4 สิ่งอำนวยความสะดวกในด้านป้ายสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยป้ายต้อนรับนักท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่แหล่งท่องเที่ยว ป้ายแผนที่แสดงที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายแผนที่แสดงจุดที่น่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ป้ายชี้ทางภายในแหล่งท่องเที่ยว ป้ายสื่อความหมาย ป้ายเตือนอันตรายนักท่องเที่ยว ป้ายอื่นๆที่ต้องการให้นักท่องเที่ยวทราบ เป็นต้น

4. สำหรับที่พัก (Accommodation) ทุกแหล่งท่องเที่ยวจำเป็นต้องมีที่พักในสถานที่ท่องเที่ยวหรือใกล้กับแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้บริการกับนักท่องเที่ยว สุดท้ายคือกิจกรรมประกอบการท่องเที่ยว (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2549: 11)

5. สำหรับกิจกรรม (Activities) สถานที่ท่องเที่ยวในบางครั้ง จำเป็นต้องได้มีกิจกรรมประกอบการท่องเที่ยวสนับสนุนด้วย เช่น การท่องเที่ยวทางทะเลอาจต้องมี การเล่นเกมทางน้ำประเภทต่างๆ ประขอบ หรือการมีเส้นทางเดินในป่า การดูนก เป็นต้น องค์ประกอบของแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 ด้าน เป็นสิ่งที่จะต้องได้รับการบริหารจัดการ จากผู้ที่เกี่ยวข้อง อยู่ในทิศทางที่เหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน และมีความได้เปรียบเชิงการแข่งขัน ด้วยเหตุนี้การบริหารจัดการจึงมีบทบาทและมีความสำคัญอย่างมาก

แนวทางการวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพรองรับการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น จะต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีระบบนิเวศที่สมบูรณ์ มีความสำคัญสูงต่อการศึกษาเรียนรู้ และการอนุรักษ์ที่รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้อง โดยมุ่งเน้นวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ อีกทั้งภายในพื้นที่ที่มีความดึงดูดใจและมีโอกาสจัดกิจกรรมเชิงนิเวศได้มาก และมีองค์ประกอบที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวด้านอื่นๆ นอกจากนี้ แหล่งท่องเที่ยวที่มีการจัดการที่ดี จะมีศักยภาพสูงในการนำมาใช้ส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ก่อน โดยไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อพื้นที่ ซึ่งได้กำหนดแนวทางการวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวไว้ 2 แนวทาง คือ การวิเคราะห์ศักยภาพของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว และการวิเคราะห์ศักยภาพของการจัดการ ดังรายละเอียดต่อไปนี้ (นำชัย ทนุผล, 2542: 11)

1. ศักยภาพของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว โดยพิจารณาสภาพทรัพยากรที่มีความหมายเหมาะสมกับลักษณะเฉพาะและคงลักษณะพื้นถิ่น โดยเน้นความสำคัญของระบบนิเวศ (ecosystem) หรือวัฒนธรรมของพื้นที่และความดึงดูดใจว่ามากน้อยเพียงใดเพื่อให้ความสำคัญต่างๆ กันในแต่ละปัจจัยดังนี้

1.1 ชนิดของแหล่งท่องเที่ยว พิจารณาจากสภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยวหรือเป็นองค์ประกอบหลักภายในแหล่งท่องเที่ยว โดยแหล่งที่มีสภาพของธรรมชาติดั้งเดิมหรือเป็นแหล่งที่สภาพของธรรมชาติถูกตัดแปลงตกแต่งบางส่วนแต่ยังคงสภาพเดิมไว้เป็นแหล่งธรรมชาติที่สร้างขึ้น โดยการผสมผสานจำลองหรือตกแต่งใหม่โดยไม่มีลักษณะที่เป็นระบบนิเวศที่ถูกต้องหรือไม่สอดคล้องเหมาะสมกับสภาพพื้นที่หรือเป็นแหล่งที่สร้างเลียนแบบธรรมชาติมีค่าต่อความเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาก-น้อยตามลำดับ

1.2 มีองค์ประกอบที่เป็นเอกลักษณ์ พิจารณาความสำคัญของระบบนิเวศความสมบูรณ์ความหลากหลายลักษณะที่หายากและความสัมพันธ์ที่เป็นระบบให้พื้นที่ในประเด็นความโดดเด่นด้านกายภาพคือมีความโดดเด่นมาก (มีลักษณะเป็นสัญลักษณ์ชัดเจนมีความแปลกแตกต่างจากทั่วๆ ไป) หรือมีความโดดเด่นลดลงตามลำดับรวมทั้งสภาพที่มีความสวยงามของธรรมชาติ (ทัศนียภาพและองค์ประกอบ) ว่ามีระดับความงามมากเป็นที่ประทับใจของผู้พบเห็นอย่างไร โดยสรุปแล้วมีความดึงดูดใจมากน้อยแค่ไหนทั้งนี้รวมถึงความเหมาะสมในการจัดกิจกรรมเชิงนิเวศมีอย่างไรส่วนองค์ประกอบทางด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม (ด้านนามธรรมประวัติความเป็นมาที่สำคัญด้านวัฒนธรรมด้านรูปแบบและกิจกรรม) ที่มีลักษณะดั้งเดิมของวัฒนธรรมในท้องถิ่นนั้นๆ มีความผสมผสานหรือเพิ่มความดึงดูดใจมากน้อยอย่างไรด้วย

2. ศักยภาพของการจัดการ พิจารณาจากสภาพการจัดการในปัจจุบัน โดยเป็นการจัดการที่อยู่ในกรอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่ามีอย่างน้อยแค่ไหนการพิจารณาการจัดการนี้บ่งชี้ถึงโอกาสในการเพิ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวให้สูงขึ้นได้ศักยภาพการจัดการประกอบด้วย

2.1 มีการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการจัดการที่สำคัญจะทำให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันสร้างความตระหนักและจิตสำนึกที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยวโดยพิจารณาจากรูปแบบจัดสื่อความหมายกิจกรรมด้านการศึกษา (กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีลักษณะของการให้การศึกษา ด้านสิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว)

2.2 การจัดการป้องกันและรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อกันและลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมรวมถึงการรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรพิจารณาจากการมีการรักษาและคุ้มครองสิ่งแวดล้อมโดยมีมาตรการควบคุมดูแลสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพอย่างน้อยมีการนำรายได้กลับมาบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวอย่างน้อยแค่ไหนมีความปลอดภัยต่อชีวิตและทรัพย์สินและมีมาตรการควบคุมจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวและบริการอย่างมีประสิทธิภาพอย่างน้อยเพียงใด

2.3 องค์กรในการจัดการที่ให้ความสำคัญของการร่วมมือกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมของชุมชนพิจารณาจากรูปแบบองค์กรในการจัดการเน้นความเป็นองค์กรประชาชนรัฐและเอกชนและระดับของการมีส่วนร่วมว่าชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการควบคุมการท่องเที่ยวหรือให้ความเห็นในการท่องเที่ยวหรือเพียงได้ประโยชน์จากการค้าและบริการเท่านั้น

จากเกณฑ์ในการคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังกล่าวจะเห็นได้ว่าศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้นจะให้ความสำคัญของลักษณะเฉพาะของพื้นที่ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศและวัฒนธรรมการให้ความสำคัญนี้นอกจากเป็นการให้โอกาสในการเรียนรู้สิ่งที่เป็นของจริงของแท้และการเรียนรู้การพัฒนาแล้วยังจะเป็นการนำการท่องเที่ยวไปสู่การอนุรักษ์สิ่งเหล่านั้นด้วยการให้ความสำคัญที่สุดนอกจากการสอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์แล้วมนุษย์ (นักท่องเที่ยว) ต้องการศึกษาค้นคว้าและเรียนรู้

กล่าวโดยสรุปแล้วแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้แก่แหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีระบบนิเวศที่สมบูรณ์มีความสำคัญสูงต่อการศึกษารเรียนรู้และการอนุรักษ์ที่รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวและวัฒนธรรมโดยมุ่งเน้นวัฒนธรรมต่อเนื่องกับระบบนิเวศในพื้นที่ที่มีความดึงดูดใจและมีโอกาสจัดกิจกรรมเชิงนิเวศได้มากอีกทั้งมีองค์ประกอบที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวด้านอื่นๆนอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวที่มีการจัดการที่ดีจะมีศักยภาพที่สูงในการนำใช้ส่งเสริมการท่องเที่ยว

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็นความเชื่อ/ทัศนคติ/มาเป็นแนวพิจารณาหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งนิยม “ทัศนคติ” คือการประเมินหรือปฏิกิริยาทางด้านอารมณ์ความรู้สึก ฉะนั้น ทัศนคติของบุคคลต่อวัตถุประสงค์ทางสังคม คือ ความรู้สึก “ชอบ” หรือ “ไม่ชอบ” ต่อสิ่งนั้นๆ มหาวิทยาลัยอีกแห่งหนึ่งกล่าวว่า “ทัศนคติ” คือ การเตรียมพร้อมที่จะตอบสนองในทางใดต่อวัตถุประสงค์ทางสังคม และการเตรียมความพร้อมนี้มีธรรมชาติเป็นการ “เห็นด้วย” และ “ไม่เห็นด้วย” ส่วนมหาวิทยาลัยอีกแห่งหนึ่งว่า “ทัศนคติ” คือ กลุ่มของความเข้าใจความรู้สึกและพฤติกรรมที่ประสมประสานกันต่อวัตถุประสงค์ทางสังคม คำนิยามของมหาวิทยาลัยแห่งสุดท้ายซึ่งรวมองค์ประกอบทางความรู้สึก อารมณ์และความนึกคิดเข้ากันเป็นคำนิยามที่นิยมใช้กันมากที่สุด ฉะนั้น “ทัศนคติ” จึงเป็นกลุ่มของประกอบที่มีการผสมผสานกันอย่างต่อเนื่องต่อวัตถุประสงค์ทางสังคม องค์ประกอบนี้รวมทั้งความเชื่อ (belief) และการประเมินค่า (องค์ประกอบทางความคิดเห็น) ความรู้สึกและอารมณ์ (องค์ประกอบทางอารมณ์และความรู้สึก) และความเตรียมพร้อมทางพฤติกรรม (องค์ประกอบทางพฤติกรรม) องค์ประกอบทั้ง 3 ประการนี้ มักปรากฏอยู่ในคำนิยามอื่นๆ ที่ได้รับการยอมรับกันทั่วไป เช่น Goods (อ้างใน พัทธนิเชยจรรยา และคณะ, 2541: 71) นิยาม ทัศนคติว่า “เป็นแนวโน้มในการที่จะแสดงหรือมีปฏิกิริยาในทางบวกหรือในทางลบต่อสิ่งหนึ่ง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับค่านิยมของบุคคลและประสพประการณ์ทางสังคมที่ฝังรากลึกอยู่ นอกจากนี้ Goods ยังกล่าวว่า “ความคิดเห็น” (opinion) คือ ผลผลิตของทัศนคติของบุคคลในสภาพการณ์บางอย่างรอบตัวบุคคล จะจัดเรียงทัศนคติตามลำดับความสำคัญ เมื่อบุคคลพูดหรือเขียน บุคคลนั้นกำลังแสดงลำดับชั้น (hierarchy) ของทัศนคติของเขา กล่าวคือ เขากำลังให้ความคิดเห็น เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในสภาพแวดล้อมภายนอก การเปลี่ยนแปลงนี้จะเกิดขึ้นใหม่ตามมา ฉะนั้น ความคิดเห็นจึงเป็นการแสดงออกว่าตนมีทัศนคติอย่างไร Berkowitz et al. ย้ำว่าแม้ว่าความหมายคำว่าทัศนคติและความคิดเห็น จะไม่คลุมเครือมากเช่นในอดีต แต่ก็ควรมีการจำกัดความเสียใหม่ โดยเฉพาะความแตกต่างระหว่าง “ความคิดเห็น” (opinion) “ทัศนคติ” (attitude) และ “ความเชื่อ” (beliefs) เนื่องจากคำเหล่านี้ ยังหาความหมายที่แน่นอนตายตัวไม่ได้ ในทำนองเดียวกันกับ Rokeach เห็นว่า ทัศนคติเป็นส่วนหนึ่งของความเชื่อในระดับนอกสุด ซึ่งเป็นความรู้สึกต่อสิ่งหนึ่งเพียงผิวเผินและสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอ และเปลี่ยนแปลงได้ง่ายกว่าความเชื่ออีก 2 ระดับ คือ ความเชื่อในกฎระเบียบของสังคมหรือชุมชน เช่น เชื่อว่าต้องหยุดรถเมื่อไฟแดง ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้เมื่อสังคมเปลี่ยนกฎเกณฑ์ไป และความเชื่อส่วนกลางซึ่งเป็นความเชื่อที่ได้จากการสั่งสมทางสังคม จากการรวบรวมสั่งสอนของครอบครัว ศาสนา สถานศึกษา และแหล่งต่างๆ เป็นระยะเวลา

นาน จนยากที่จะเปลี่ยนแปลง เช่นเชื่อว่า ถ้ามนุษย์ฆ่าสัตว์จะเป็นบาป แมร์กลูก เป็นต้น เมื่อเวลาผ่านไปทัศนคติที่สั่งสมมานานอาจกลายเป็นความเชื่อส่วนกลางได้

จากความหมายของความคิดเห็นและทัศนคติดังกล่าว สามารถสรุปเป็นความรู้สึกที่บุคคลมีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งความรู้สึกนั้น อาจจะเป็นไปในทางที่พึงพอใจหรือไม่พอใจก็ได้ นอกจากนี้ ความสำคัญและประโยชน์ของความคิดเห็นและทัศนคติที่จำเป็นที่จะต้องศึกษา ได้แก่ ทัศนคติเป็นเสมือนโน้ตอย่างดี เพราะเพียงแต่รู้ว่าเรามีทัศนคติอย่างไรเราก็สามารถที่จะสรุปพฤติกรรมต่างๆ ของเขาได้ ทัศนคติทำให้เราสามารถที่จะพิจารณาตัดสินสาเหตุของพฤติกรรมของบุคคลคนหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่นหรือต่อสิ่งอื่น ความเข้าใจเรื่องทัศนคติช่วยให้อธิบายถึงความคงเส้นคงวาในพฤติกรรมของบุคคลหนึ่ง ซึ่งความคงเส้นคงวาในพฤติกรรมของแต่ละบุคคล จะช่วยให้อธิบายถึงสถานภาพของสังคม และทัศนคติเป็นความสำคัญที่บุคคลพึงมีและเห็นว่าถูกต้อง โดยไม่คำนึงถึงความเกี่ยวข้องต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่น และ ทัศนคติของเขาจะมีส่วนทำให้บุคคลอื่นสถานบันต่างๆ

ทฤษฎีของความพึงพอใจ

แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจได้มีผู้ให้ความหมายของคำว่า “ความพึงพอใจ” ไว้หลายท่านดังนี้

Kotler (1997: 36) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ คือ ระดับความรู้สึกของบุคคลที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างการรับรู้คุณค่าที่ได้รับจากสินค้าหรือบริการ กับความคาดหวังของแต่ละบุคคลก่อนที่จะใช้หรือได้รับสินค้าและบริการนั้นๆ และความพึงพอใจเป็นความสุขความสบายที่ได้รับจากสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นความสุขความสบายที่เกิดจากการเข้าร่วม ได้รู้ได้เห็นในกิจกรรมนั้นๆ ในทำนองเดียวกับ ป็องส์กั๊ด ทองเนื้อแข็ง (2544: 28) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นสิ่งใดก็ตามที่สามารถลดความตึงเครียดของมนุษย์ให้น้อยลง และความตึงเครียดนี้เป็นผลจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อมนุษย์มีความต้องการมาก ก็จะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้อง เมื่อความต้องการได้รับการตอบสนอง ความตึงเครียดก็จะน้อยลงหรือหมดไปและก่อให้เกิดความพึงพอใจ ในทำนองเดียวกัน ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่จะผลักดันให้บุคคลบรรลุความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งใจ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความสามารถของผลิตภัณฑ์ที่สร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า ซึ่งความพึงพอใจที่เกิดขึ้นหลังจากการซื้อสินค้าหรือบริการ ความพึงพอใจจะขึ้นอยู่กับ

รับรู้ต่อการปฏิบัติงานของผลิตภัณฑ์ โดยถ้าการรับรู้ต่อการปฏิบัติงานของผลิตภัณฑ์เป็นไปตามความคาดหวังไว้ก็แสดงว่าไม่พึงพอใจ

ความพึงพอใจยังรวมถึงการสนองตอบลูกค้าในสิ่งที่เขาต้องการจริงๆ ขณะเวลาที่เขาต้องการและในวิถีทางที่เขาต้องการ หรืออาจจะกล่าวได้ว่าเป็นการสนองความจำเป็นของลูกค้า ซึ่งอาจทำการจัดระดับความพึงพอใจได้ 3 ระดับ คือ

ระดับที่ 1 การสนองตอบความจำเป็นของลูกค้า

ระดับที่ 2 สนองความคาดหวังของลูกค้าในวิถีทางที่อยากกลับมาใช้บริการอีก

ระดับที่ 3 สนองเกินความคาดหวังของลูกค้า ลูกค้าจะคาดถึงสิ่งสำคัญในการสนองความต้องการของลูกค้าเพื่อให้เกิดความพึงพอใจก็คือทำจากการศึกษาแนวความคิดที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ ดังที่ Cater Gord (1973:12 อ้างใน ภัทรพล คำพรม, 2545: 7) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า เป็นความพึงพอใจที่เกิดจากความสนใจและทัศนคติต่อบุคคลที่มีคุณภาพและลักษณะสภาพของกิจกรรม และในทำนองเดียวกัน คุณชาติพิทย์ มาลากุล (2526: 20) ทฤษฎีที่ว่าด้วยความรู้ 2 แบบของมนุษย์ คือ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกคือความรู้สึกอาจเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้จะเพิ่มความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก จะเห็นได้ว่าความสุขเป็นความรู้สึกที่สลับซับซ้อน และความสุขนี้ก็มีผลต่อบุคคลมากกว่าความรู้สึกทางลบอื่นๆ

ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวก และความสุข มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อน และระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพอใจ โดยความพอใจจะเกิดขึ้น เมื่อระบบความพอใจมีความรู้สึกทางบวกมากกว่าทางลบ ความพอใจสามารถแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกทางบวกแบบต่างๆ และความรู้สึกทางบวกนี้ยังเป็นตัวช่วยให้เกิดความพอใจเพิ่มขึ้นอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ Applewhite (1956: 6) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่าเป็นความสุขความสบายที่ได้รับจาสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เป็นความสุขความสบายที่เกิดจากการเข้าร่วม ได้รู้ได้เห็นในกิจกรรมนั้นๆ และ Kotler (1997: 40) ได้กล่าวถึง ระดับความพึงพอใจของลูกค้าว่า ระดับความพึงพอใจจะมีความสัมพันธ์กับความแตกต่างระหว่างผลงานที่รับรู้ความคาดหวัง ซึ่งลูกค้าสามารถรู้สึกถึงระดับความพึงพอใจ 3 ระดับ ดังนี้

1. ถ้าผลงานที่รับรู้ต่ำกว่าความคาดหวัง ลูกค้าจะเกิดความรู้สึกไม่พึงพอใจ
2. ถ้าผลงานที่รับรู้เท่ากับความคาดหวัง ลูกค้าจะเกิดความรู้สึกพึงพอใจ
3. ถ้าผลที่รับรู้เท่ากับสูงกว่าความคาดหวัง ลูกค้าจะเกิดความรู้สึกพึงพอใจอย่างมากหรือยินดี

การมีความพึงพอใจ เป็นการให้ค่าความรู้สึกของเราที่สัมผัสกับโลกทัศน์ เกี่ยวกับความหมายของการจัดสภาพแวดล้อม ค่าความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการจัดสภาพแวดล้อมจะแตกต่างกัน เช่น ความรู้สึก ดี-เลว พอใจ-สนใจ เป็นต้น (เน่งน้อย พงษ์สามารถ, 2519: 19) ซึ่งต่างหวังว่าความเข้าใจความสัมพันธ์ดังกล่าว จะสามารถนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของการในปัจจุบัน ความสำคัญของการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการสภาพแวดล้อมกับผู้ใช้สภาพแวดล้อมนั้นเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นนักออกแบบ นักสังคมจิตวิทยา หรือผู้ใช้การจัดการสภาพแวดล้อม จัดสภาพแวดล้อมให้ตรงกับความต้องการมากขึ้นเรื่อยๆ การวัดความพึงพอใจนี้ จะสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ตัดสินใจ นโยบายทั้งของเอกชนและของรัฐบาล เพื่อวางแผนงานให้สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อลดปัญหาและเกิดความยั่งยืนต่อการจัดสภาพแวดล้อมในที่สุด

การวัดความพึงพอใจ เป็นการวัดความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ในลักษณะหนึ่งลักษณะใด เทคนิคของ Likert เป็นแบบหนึ่งที่สามารถใช้กับสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง ได้แก่ การสร้างประโยชน์หรือข้อความเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ต้องการวัด โดยกำหนดหัวข้อให้เลือก ซึ่งโดยทั่วไปกำหนดไว้ 5 หัวข้อ เมื่อวัดทัศนคติในประเด็นต่างๆ ทุกประเด็น ก็ควรนำคะแนนที่ได้ในแต่ละประเด็นมาหาค่าเฉลี่ยเป็นค่าทัศนคติ และในทำนองเดียวกัน วิธีการของ Likert นั้น สามารถวัดทัศนคติได้อย่างกว้างขวางกว่าแบบอื่นๆ และสามารถวัดทัศนคติได้เกือบทุกเรื่อง และให้ค่าที่เที่ยงตรง และความพึงพอใจหรือทัศนคติหรือเจตคติเป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกค่อนข้างสลับซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่ก็สามารถวัดได้โดยอ้อม โดยการวัดความคิดเห็นและเทคนิคของ Likert ในการวัด ซึ่งกำหนดหัวข้อให้เลือกโดยทั่วไปจะกำหนดไว้ 5 ข้อ เมื่อวัดทัศนคติในทุกประเด็นแล้ว ก็จะนำผลของคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และผลออกมาเป็นค่าของทัศนคติ และเพิ่มเติมว่าเทคนิคนี้ สามารถนำไปใช้วัดกับทัศนคติอื่นๆ ได้ และให้ความเที่ยงตรงสูง และ ดยชิน สันสนยุทธ ใน นิคม พรหมย้อย ได้กล่าวถึงวิธีการวัด คือ การใช้แบบสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต วิธีการใดวิธีการหนึ่งก็ได้ ดังนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เป็นวิธีที่นิยมแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยขอร้องให้ผู้ที่เราต้องการแสดงความคิดเห็นในแบบฟอร์มที่กำหนด คำตอบคือให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามที่ถามอาจจะถามเกี่ยวกับเรื่องการบริหาร ความสัมพันธ์ สวัสดิการขององค์กรที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำงานอยู่ แล้วนำข้อมูลที่ได้อามาวิเคราะห์หาข้อสรุปที่แน่นอนต่อไป

2. วัดโดยการสัมภาษณ์ ซึ่งวิธีนี้จะต้องใช้เทคนิคและการวางอุบายอย่างมาก มิฉะนั้นจะได้คำตอบซึ่งมีความไม่เที่ยงตรงหรือไม่มีผล

3. การสังเกต วิธีนี้ไม่ค่อยแพร่หลายและไม่สามารถทำได้ในองค์การที่มีผู้ปฏิบัติงานมากๆ ทำได้ในองค์การที่มีผู้ปฏิบัติงานไม่มากนัก ซึ่งวิธีนี้ผู้สังเกตต้องใช้ความพยายามอย่างสูงและต้องใช้เวลาและความถี่ในการสังเกตอย่างทั่วถึง (บุญธรรม กิจปริดาบริสุทธิ, 2535: 45)

สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ คือ ทศนคติของบุคคลที่มีการตอบสนองทางด้านอารมณ์ ความคิดเห็นและความรู้สึก ต่อกิจกรรมทางการท่องเที่ยวหรือแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ ที่จะสามารถดึงดูดใจและก่อให้เกิดความพึงพอใจ ขึ้นอยู่กับระดับความต้องการของนักท่องเที่ยวแต่ละคน ซึ่งจะส่งผลต่อการรับรู้ทางอารมณ์

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว

ความหมายของการท่องเที่ยว ผู้เชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยวได้ให้ความหมายที่แตกต่างกันออกไป สามารถแยกได้ดังนี้

สมาคมระหว่างประเทศแห่งความเชี่ยวชาญด้านการท่องเที่ยว (International Association of Scientific Experts in Tourism -IASSET) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่ถาวร ไปอีกที่หนึ่งเป็นการชั่วคราว และไม่เกี่ยวข้องกับการทำกิจกรรมที่เป็นการหาเงิน (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548: 11)

การท่องเที่ยว หมายถึง ความสัมพันธ์ซึ่งเกิดขึ้นจากความเกี่ยวข้องซึ่งกันและกันระหว่างนักท่องเที่ยว ผู้จัดบริการด้านการท่องเที่ยว หน่วยงานของรัฐบาลในท้องถิ่นและประชาชนในแหล่งท่องเที่ยว ความเกี่ยวข้องสัมพันธ์ขององค์ประกอบทั้ง 4 ประการ (ฐสิทธิ์ ชูชาติ, 2542: 8)

การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางตามเงื่อนไขสากล คือ เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปที่อื่นชั่วคราว เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่ไม่ใช่การประกอบอาชีพ

องค์การสหประชาชาติ ได้จัดประชุมว่าด้วยการเดินทางและท่องเที่ยวระหว่างประเทศขึ้น ณ กรุงโรม ประเทศอิตาลี เมื่อปี พ.ศ. 2506 ได้ให้คำจำกัดความการท่องเที่ยวไว้ว่า หมายถึง การเดินทางที่มี เงื่อนไข 3 ประการ คือ

1. การเดินทาง (Travel) หมายถึง การเดินทางที่ไม่ได้ถูกบังคับหรือเพื่อสินจ้าง โดยมีการวางแผนเดินทางจากสถานที่หนึ่ง ไปยังอีกสถานที่หนึ่ง และใช้ยานพาหนะนำไปเป็นระยะทางไกลหรือระยะทางไกลก็ได้

2. จุดมุ่งหมายปลายทาง (Destination) หมายถึง มีจุดมุ่งหมายที่จะไปอยู่เป็นการชั่วคราวแล้วต้องเดินทางกลับที่อยู่เดิมหรือภูมิลำเนาเดิม โดยเป็นสถานที่นักท่องเที่ยวเลือกเดินทางไปเยือนและใช้ช่วงเวลาหนึ่งอยู่ ณ ที่นั้น ซึ่ง ณ ที่นั้นมีสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่เพียงพอสำหรับสนองความต้องการและความพอใจให้กับนักท่องเที่ยวที่มาเยือน

3. ความมุ่งหมาย (Purpose) หมายถึง มีความมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ในการเดินทางใดก็ได้ที่ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ โดยมีความมุ่งหมายในการเดินทางอยู่หลายแห่งด้วยกัน ซึ่งผู้เดินทางคนหนึ่งอาจมีความมุ่งหมายมากกว่าหนึ่งอย่างก็ได้

ดังนั้น การเดินทางเพื่อความเพลิดเพลินและพักผ่อนหย่อนใจ เป็นการจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นชั่วคราว เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ ปัจจัยที่มีผลผลักดันให้ประชาชนมีการเดินทางเพื่อท่องเที่ยวกันมากขึ้น ได้แก่ การเกษียณก่อนกำหนดเวลา การมีชีวิตที่ยืนยาวมากขึ้น การมีรายได้เพิ่มขึ้น สิทธิการมีวันหยุดทำงานโดยได้รับค่าจ้างและได้รับความสะดวกด้านการคมนาคม การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและรูปแบบการบริโภค ขนาดของครอบครัวที่เล็กลง และนโยบายของรัฐที่เอื้ออำนวยและสนับสนุนการเดินทางท่องเที่ยว นอกจากนี้ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2542: 18) ยังได้กล่าวถึงลักษณะของธุรกิจท่องเที่ยวเอาไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นธุรกิจบริการประเภทหนึ่ง ซึ่งมีคุณลักษณะเฉพาะตัว ซึ่งสามารถแยกลักษณะเด่นออกได้เป็น 4 ประการ คือ

1. เป็นการให้บริการแบบใกล้ชิดตัวต่อตัว สามารถทราบความพึงพอใจของลูกค้าได้ทันที การควบคุมคุณภาพของการบริการให้คงที่ทำได้ยาก เพราะมีเรื่องของอารมณ์และทัศนคติของผู้บริการและผู้ให้บริการเข้ามาเกี่ยวข้อง

2. เป็นการให้บริการที่ต้องมีการวางแผนและเตรียมการล่วงหน้าเป็นเวลานาน การเพิ่มบริการที่เร่งด่วนเฉพาะหน้าทำได้น้อยและทำได้ยาก

3. นักท่องเที่ยวใช้เวลาในการรับบริการสั้นมาก การพัฒนาบริการจึงต้องทำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะรูปแบบความรวดเร็วประสิทธิภาพของการบริการและบุคลากรในการให้บริการ

4. เป็นธุรกิจบริการที่ต้องใช้แรงงานคนในการให้บริการ ไม่นิยมนำเอาเครื่องจักรมาใช้แทนคน

ประเภทของการท่องเที่ยว

ได้แบ่งประเภทของการท่องเที่ยวออกเป็น 8 ประเภท คือ

1. การท่องเที่ยวเพื่อชาติพันธุ์ (ethnic tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อการสังเกต การแสดงออกทางวัฒนธรรม และแบบแผนการใช้ชีวิตประจำวันของชนต่างสังคม ต่างเผ่าพันธุ์ รวมทั้งการเดินทางไปเยี่ยมเยือนบ้านเกิดเมืองนอน
2. การท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อม (environmental tourism) เป็นการท่องเที่ยวดึงดูดใจ ให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวโดยใช้สิ่งดึงดูดใจ (attraction) ประเภทธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การชื่นชมต่อความสัมพันธ์ของกลุ่มผู้คนและสภาพแวดล้อม
3. การท่องเที่ยวเพื่อวัฒนธรรม (cultural tourism) คือ การท่องเที่ยวเพื่อสัมผัสและ เข้าร่วมการใช้วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมเก่าๆ ของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดความเข้าใจถึงประวัติความเป็นมา และการดำเนินชีวิตที่แตกต่างจากวัฒนธรรมของตน
4. การท่องเที่ยวเพื่อประวัติศาสตร์ (historical tourism) เป็นการท่องเที่ยวเพื่อชม พิพิธภัณฑสถาน โบราณวัตถุ สถานที่เน้นความรุ่งเรืองในอดีต
5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (business tourism) เป็นการรวมการท่องเที่ยวเข้าเพื่อ ธุรกิจ เช่น การจัดประชุมสัมมนาของสมาคมองค์กรหน่วยงานต่างๆ ซึ่งมักจะเลือกสถานที่ประชุม ในเมืองที่เป็นสถานที่ท่องเที่ยว และบรรจุเรื่องของการท่องเที่ยวไว้ในโปรแกรมด้วย
6. การท่องเที่ยวเพื่อการนันทนาการ (recreation tourism) เช่น การเข้าร่วมแข่งขัน กีฬา การอาบแดด การใช้บริการนันทนาการรักษาโรค การแข่งขันกอล์ฟ เป็นต้น
7. การท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (incentive tourism) คือ การท่องเที่ยวที่จัดขึ้นเพื่อ เป็นรางวัลแก่พนักงาน เพื่อเป็นสวัสดิการ หรือเพื่อเป็นการกระตุ้นการเร่งยอดขายของพนักงาน การท่องเที่ยวประเภทนี้หน่วยงานหรือบริษัทจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมด
8. การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมสัมมนา (conference congress) โดยปกติในการจัด ประชุมสัมมนา ทางผู้จัดจะบรรจุรายการท่องเที่ยวไว้ในโปรแกรมการเดินทางด้วย เมืองที่เป็น สถานที่ท่องเที่ยวจึงมักจะได้รับการคัดเลือกให้เป็นสถานที่จัดประชุมชนสัมมนา (ศิริ ฮามสุโพธิ์, 2543: 65)

วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

วัตถุประสงค์หรือความหมายในการเดินทางของนักท่องเที่ยว อาจแบ่งได้ดังนี้

1. เพื่อการพักผ่อน (relaxation) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อการพักผ่อน หรือผ่อนคลายจากภาระกิจทั้งปวง ทั้งด้านงานและภาระอื่นๆ ในช่วงเวลาหนึ่ง พร้อมฟื้นฟู ความสดชื่นสมบูรณ์ของร่างกายและจิตใจ เพื่อที่จะกลับมาปฏิบัติภารกิจต่อไป

2. เพื่อการันทนาการ (recreation) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อ นันทนาการ หากความรื่นรมย์สนุกสนาน โดยจุดหมายปลายทางอาจเป็นสถานที่ธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม หรือแหล่งบันเทิงต่างๆ ซึ่งประเทศท่องเที่ยวทั้งหลายต่างพยายามเสนอแหล่ง ท่องเที่ยว กิจกรรมและรูปแบบการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวประเภทนี้

3. เพื่อสุขภาพ (health) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทาง เพื่อฟื้นฟูหรือบำรุง สุขภาพ ซึ่งอาจเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่เอื้อให้สุขภาพสดชื่นแข็งแรง หรืออาจไปยัง แหล่งที่ให้บริการฟื้นฟูสุขภาพโดยตรง ซึ่งปัจจุบันมีธุรกิจที่ให้บริการด้านสุขภาพและมีจำนวน นักท่องเที่ยวที่มีจุดมุ่งหมายการเดินทางเพื่อสุขภาพเพิ่มมากขึ้น

4. เพื่อการกีฬา (sport) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อการกีฬา อาจเพื่อ ชมการแข่งขันกีฬา อาทิเช่น ฟุตบอลโลก เอเชียนเกมส์ โอลิมปิกเกมส์ ที่สามารถดึงดูดผู้สนใจด้าน การกีฬาให้เดินทางมาชมจำนวนมาก หรืออาจเดินทางไปเล่นกีฬาบางชนิดที่จำเป็นต้องใช้สถานที่ เฉพาะหรือพิเศษ ซึ่งถ้าประเทศใดมีสถานที่เหมาะสมสำหรับการเล่นกีฬาแต่ละประเภท จะสามารถ ดึงดูดให้นักเดินทางเพื่อจุดมุ่งหมายนั้นเดินทางเข้าไปท่องเที่ยวในประเทศ

5. เพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร (visiting) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อเยี่ยม เยียนเครือญาติ หรือมิตรสหายที่อยู่ไกล แสดงถึงความรักความผูกพันที่มีต่อกัน ประเทศในแถบ เอเชียยังคงยึดมั่น และเคร่งครัดในวัฒนธรรมประเพณีดั้งเดิม จะมีการเดินทางเพื่อจุดมุ่งหมายในการ เยี่ยมเยียนญาติมิตรมากกว่าจุดมุ่งหมายอื่นๆ โดยเฉพาะในช่วงเวลาของเทศกาลประเพณี

6. เพื่อศาสนา (religion) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อปฏิบัติศาสนกิจ หรือเพื่อนมัสการสถานที่สำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ทางศาสนา ตามความเชื่อถือหรือศรัทธา เช่น พุทธศาสนิกชนจะเดินทางไปปฏิบัติธรรม ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า ณ วัดต่างๆ หรือชาวมุสลิมทั่วโลก ต่างพากันเดินทางไปประกอบพิธีฮัจญ์ ที่เมืองเมกกะ ประเทศซาอุดีอาระเบีย เป็นต้น

7. เพื่อธุรกิจ (business) เป็นความมุ่งหมายในการเดินทางเพื่อติดต่อธุรกิจเป็นหลัก แต่มีโอกาสดำรงเที่ยวด้วยในประเทศที่มีความเจริญด้านเศรษฐกิจจะมีรายได้จากนักท่องเที่ยว ประเภทนี้มาก เพราะจะมีการเดินทางเข้ามาอย่างสม่ำเสมอได้เป็นช่วงเวลาหรือฤดูกาลเหมือน นักท่องเที่ยวประเภทอื่นๆ

8. เพื่อการประชุมสัมมนา (convention and conference) เป็นความมุ่งหมายในการ เดินทางเพื่อเข้าร่วมประชุมสัมมนา และมีการท่องเที่ยวประกอบด้วยการท่องเที่ยวรูปแบบนี้ จะ รวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อชมงานแสดงสินค้าหรือนิทรรศการต่างๆ ที่เรียกว่า Exhibition Tour มีการ จัดให้นักท่องเที่ยว กลุ่มนี้เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่ม MICE (Meeting, Incentive, Convention and Exhibition) ถือเป็นนักท่องเที่ยวคุณภาพ โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางมาร่วม

ประจวบคานาชาต จะมค่าใช้จ่ายเฉลี่ยวต่อคนสูงกว่านักท่องเที่ยวระหว่างประเทศทั่วไปประมาณ 2 เท่าเพื่อเยี่ยมเยียนญาติมิตร เพื่อศาสนา เพื่อธุรกิจ และเพื่อการประชุมสัมมนาส่วนเป็นการเดินทางที่มีความมุ่งหมายต่างๆ เป็นหลักแต่ในการเดินทางเหล่านั้นได้จัดแบ่งเวลาสำหรับการท่องเที่ยวและนันทนาการไว้ด้วย ถือเป็นการท่องเที่ยวตามวัตถุประสงค์ต่างๆ ซึ่งอาจเป็นไปตามวัฒนธรรมความเชื่อทางศาสนา ธุรกิจหรือประชุมสัมมนา (อัจฉรา สมบัตินนทนา, 2555: 12)

สรุปความหมายของการท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางออกจากที่อยู่อาศัยไปยังสถานที่อื่นในระยะสั้นๆ และมีการพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน หรือเกิน 24 ชั่วโมงขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการพักผ่อนหย่อนใจ การติดต่อธุรกิจ การศึกษา การประชุมสัมมนา การกีฬา เยี่ยมเยียนญาติมิตร นันทนาการ สุขภาพ และศาสนาเป็นต้น แต่มีไว้เพื่อการประกอบอาชีพ การหารายได้หรือไปอยู่ประจำ

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยมีความสัมพันธ์โยงใยระหว่างนักท่องเที่ยว บริการในการเดินทางท่องเที่ยว และจุดหมายปลายทาง ทั้งนี้ องค์ประกอบของการท่องเที่ยวมี 3 ด้านได้แก่ ทรัพยากรท่องเที่ยว (tourism resource) บริการท่องเที่ยว (Tourism service) และการตลาดท่องเที่ยว (tourism market) ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีองค์ประกอบย่อยที่มีความสัมพันธ์กัน สำหรับองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน มีดังนี้

1. แหล่งท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบด้านอุปทาน (supply) ถือเป็นทรัพยากรหลักทางการท่องเที่ยว ซึ่งสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ ได้แก่ ภูเขา น้ำตก ถ้ำ น้ำพุร้อน บ่อน้ำร้อน เขตรักษาพันธุ์สัตว์ สวนสัตว์ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน สวนรุกขชาติ ทะเล หาดทราย ทะเลสาบ เกาะ เขื่อน อ่างเก็บน้ำ แหล่งน้ำจืด (ห้วยหนอง คลอง บึง)

1.2 แหล่งท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน อุทยาน ประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ ศาสนาสถาน กำแพงเมือง คูเมือง อนุสาวรีย์และอนุสรณ์สถาน

1.3 แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี เป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกรูปแบบหนึ่งในลักษณะของพิธีงานประเพณี ความเป็นอยู่ วิถีชีวิต (เช่น หมู่บ้านชาวเขา สภาพชีวิตในชนบท) ศูนย์วัฒนธรรม สินค้าพื้นเมือง ไร่ สวน พืช ผัก ผลไม้ และเหมือง

2. บริการการท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบด้านอุปทาน (supply) ซึ่งไม่ได้เป็นจุดมุ่งหมายในการเดินทางของนักท่องเที่ยว แต่เป็นบริการรองรับให้เกิดความสะดวกสบายและความบันเทิงแก่นักท่องเที่ยว ซึ่งบริการบางประเภทสามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวมาใช้บริการจนเสมือนเป็นจุดประสงค์หลักของการเดินทางได้ บริการการท่องเที่ยวที่สำคัญได้แก่ 1) การคมนาคมขนส่ง (ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ) 2) สถานที่พักผ่อน (โรงแรม รีสอร์ท บังกะโล เกสต์เฮาส์ โฮมสเตย์ ฯลฯ) 3) อาหารและเครื่องดื่ม (ร้านอาหาร ภัตตาคาร รถเข็น หาบแร่ แผงลอย ฯลฯ) บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ มี 2 ส่วนได้แก่

2.1 ผู้ประกอบธุรกิจการจัดนำเที่ยว (tour operator) คือ ผู้จัดการนำเที่ยวแบบเบ็ดเสร็จ เพื่อให้ตัวแทนจำหน่ายนำไปขาย หรือผู้ให้บริการจัดการนำเที่ยวให้นักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ

2.2 ตัวแทนจำหน่ายทางการท่องเที่ยว (travel agent) คือ ผู้จำหน่ายทัวร์ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจัดขึ้น และเป็นตัวแทนจำหน่ายห้องพัก บัตรโดยสารเครื่องบิน หรือให้บริการต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทาง

2.2.1 ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก (ห้างสรรพสินค้า ตลาด ย่านหัตถกรรม ฯลฯ)

2.2.2 สถานบันเทิง (โรงภาพยนตร์ โรงละคร ผับ ดิสโก้เธค คาราเกะ ฯลฯ)

2.2.3 บริการอื่นๆ อาทิ การอำนวยความสะดวกในการเข้า-ออกเมือง

3. ตลาดการท่องเที่ยวเป็นองค์ประกอบด้านอุปสงค์ (demand) มีความปรารถนาในการท่องเที่ยวจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เพื่อเข้าร่วมในกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจและเพื่อกิจกรรมอื่นๆ ปกติตลาดการท่องเที่ยวมักจะเน้นที่นักท่องเที่ยว ซึ่งในกระบวนการจัดการได้หมายรวมถึง การส่งเสริมและพัฒนาการขายและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยวด้วย สำหรับความหมายของนักท่องเที่ยวมี 3 ลักษณะ ดังนี้

3.1 ผู้มาเยือน (visitors) คือ บุคคลที่เดินทางจากถิ่นพำนักถาวรของตนในระยะเวลาไม่เกิน 90 วัน เพื่อกิจกรรมต่างๆ แต่ต้องไม่ก่อให้เกิดค่าจ้าง ค่าตอบแทนจากสถานที่ตนไปเยี่ยมเยือน (ซึ่งไม่รวมการเดินทางเพื่อไปทำงานเพื่อการศึกษา การโยกย้ายถิ่นฐานชั่วคราวของแรงงาน) ผู้มาเยี่ยมเยือนนี้เป็นผลรวมของนักท่องเที่ยวและนักทัศนาจร

3.2 นักท่องเที่ยว (tourist) คือ บุคคลที่เดินทางจากถิ่นพำนักถาวรของตนไปยังสถานที่หนึ่ง โดยมีการค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน แต่ไม่เกิน 90 วัน ด้วยความสมัครใจและด้วยวัตถุประสงค์อันมิใช่เพื่อไปประกอบอาชีพ หรือหารายได้ และให้ความหมายรวมถึง ผู้รับบริการหรือความสะดวกจากผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวโดยเสียค่าบริการด้วย

3.3 นักทัศนจาร (excursionist or day tripper) คือ บุคคลที่เดินทางจากถิ่นพำนักถาวรไปยังอีกสถานที่หนึ่งเพื่อประกอบกิจกรรมต่างๆ โดยมีได้ค้างคืนและไม่มีรายได้หรือค่าตอบแทนในการไปเยือนสถานะนั้น

โดยสรุป ความหมายของการท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางออกจากที่อยู่อาศัยไปยังสถานที่อื่นในระยะสั้นๆ และมีการพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน หรือเกิน 24 ชั่วโมงขึ้นไป โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการพักผ่อนหย่อนใจ การติดต่อธุรกิจ การศึกษา การประชุมสัมมนา การกีฬา เขียวเยือนญาติมิตร นันทนาการ สุขภาพและศาสนา เป็นต้น แต่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพ การหารายได้หรือไปอยู่ประจำ และยังเป็นการเดินทางของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล จากสถานที่ซึ่งเป็นที่พักอาศัยอยู่ประจำ ไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว และเดินทางกลับไปยังสถานที่อาศัยเดิม โดยการเดินทางนั้น ไม่ใช่เพื่อประกอบอาชีพโดยตรง แม้ว่ารูปแบบของการท่องเที่ยวบางประเภท จะมีเรื่องประชุมสัมมนา การจัดฝึกอบรม หรือการจัดนิทรรศการ ซึ่งรูปแบบเหล่านี้จะอยู่ในรูปแบบของการท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ (business tourism) หรือแม้กระทั่งการท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล (incentive tourism) ซึ่งมักจะไม่มีเรื่องของธุรกิจเข้ามาเกี่ยวข้อง ขณะที่มิจิจกรรมการท่องเที่ยวแต่โดยวัตถุประสงค์ที่เกิดการท่องเที่ยวประเภทนี้ขึ้นก็คือ เรื่องของการกระตุ้นผลผลิตทางธุรกิจ เช่น การเร่งยอดขาย หรือการให้สวัสดิการ เพื่อสร้างความจงรักภักดีต่อองค์กร

งานวิจัยเกี่ยวข้อง

บุญกวม มิตรเมืองไชย (2549: บทคัดย่อ) ศึกษา ศักยภาพของบ้านปากหลาที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเมืองหล้าแขวงอุดมไชย สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (ส.ป.ป.ลาว) พบว่ามีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจและวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวด้วยวิธีสนทนา Focus group และการสำรวจภาคสนามร่วมกับผู้นำหมู่บ้านและชุมชน จำนวน 20 คน ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนบ้านปากหลามีทรัพยากรทางธรรมชาติที่ค่อนข้างสมบูรณ์ ซึ่งได้แก่ พื้นที่ป่าธรรมชาติและแหล่งน้ำในระบบนิเวศทางธรรมชาติที่มีลักษณะดั้งเดิม รวมทั้งมีวัฒนธรรมชุมชนที่ต่อเนื่องกับระบบนิเวศ และ 2) เพื่อประเมินศักยภาพของชุมชนในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละตัวชี้วัดจากมากที่สุด 5 คะแนนถึงน้อย พบว่า ศักยภาพในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลางถึงระดับน้อย ประเด็นที่สำคัญที่ควรได้รับการปรับปรุงพัฒนา คือ การสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องให้แก่ชุมชน การจัดรูปแบบเพื่อเรียนรู้ การให้มีป้ายบอกเส้นทางป้ายสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยวให้ชัดเจนมากขึ้น 3) เพื่อศึกษาสภาพของประชาชนในการเข้า

มามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว ผู้วิจัยใช้เทคนิค AIC ในการดำเนินการระหว่างการจัดประชุมปรึกษาหารือกับชาวบ้าน ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านมีศักยภาพความพร้อมในการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว และ 4) เพื่อประเมินศักยภาพสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่า ประเด็นการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวและระบบสัญจรที่สำคัญที่ได้รับการปรับปรุงพัฒนา คือ สถานที่จอดรถ ทางเดินเข้า ทางเดินป่า ทางรถจักรยาน มีความปลอดภัยและสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ด้านสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ สถานที่ให้บริการ สถานที่พักผ่อน การจัดการความปลอดภัย และป้ายสื่อความหมายในแต่ละสถานที่ต่างๆ

อัญชญา พรหมปิ่น (2550: บทคัดย่อ) ศึกษา ศักยภาพของทรัพยากรท่องเที่ยวชุมชนบ้านห้วยโป่ง ตำบลบ้านปวง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน ในการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน พบว่า ผู้ให้ข้อมูลส่วนมากเป็นเพศชาย โดยมีอายุเฉลี่ย 43 ปี มีสถานภาพสมรส คือ แต่งงานแล้ว มีวุฒิทางการศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษาตอนปลาย ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีรายได้เฉลี่ยต่อปี 56,764,70 บาท และมีประสบการณ์การฝึกอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเฉลี่ย 2 ครั้ง ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนบ้านห้วยโป่งเป็นชาวไทยเผ่ากะเหรี่ยงสะกอที่มีประวัติความเป็นมายาวนานกว่า 60 ปี ลักษณะภูมิประเทศของบ้านห้วยโป่งเป็นป่าพื้นที่เชิงเขาที่ราบสูง อาณาเขตของหมู่บ้านติดต่อกับเขตป่าไม้ทุกด้าน ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเพื่อยังชีพ มีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สำคัญคือป่าเบญจพรรณที่มีความอุดมสมบูรณ์ ซึ่งมีน้ำตกตาครุธรรมชาติและอ่างเก็บน้ำแม่แพม อันเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชน ส่วนทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางด้านสังคมและวัฒนธรรมอันเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นคือ เสาหลักเมืองพันปี เสาหิน โบราณที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาอันยาวนาน มีวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญคือ ประเพณีการเลี้ยงผีปู่ย่า และประเพณีการแต่งงาน การทอผ้าด้วยเอว ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์งานฝีมือที่มีชื่อเสียงและมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ศิลปะการแสดงประกอบดนตรีพื้นเมือง ได้แก่ การฟ้อนเจิง และการแสดงชุดฟี่มาน้องดีใจ นอกจากนี้ยังมีศูนย์วัฒนธรรมชุมชนและสวนสมุนไพร อันสะท้อนให้เห็นถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการดูแลสุขภาพ

วาติกา แสนคำ (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมบ้านเปียงหลวง อำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาศักยภาพด้านการท่องเที่ยว ทางวัฒนธรรมของบ้านเปียงหลวง และหาแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมสำหรับการเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่ยั่งยืน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มชุมชน กลุ่มผู้นำชุมชนและกลุ่มเจ้าหน้าที่ภาครัฐ โดยรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจ การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์ ผลการศึกษพบว่า บ้านเปียงหลวงมีความหลากหลายด้านกลุ่มชาติพันธุ์ ความหลากหลายด้านวัฒนธรรม มีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ

ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น อีกทั้งยังมีความสวยงามตามธรรมชาติอันเป็นลักษณะเฉพาะของพื้นที่ นอกจากนี้ยังพบว่า บ้านเปียงหลวงมีระบบสาธารณสุขภาคพื้นฐานครบถ้วน เพียงพอสำหรับรองรับการท่องเที่ยว แต่ควรจะมีปรับปรุงด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเบื้องต้น

บุญศิริ บุญชู (2548: บทคัดย่อ) ศึกษาเกี่ยวกับ ความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการชาวไทยต่อประสิทธิผลของสื่อประชาสัมพันธ์โบราณสถานเวียงกุมกาม ผลการศึกษาพบว่า ในส่วนของการเปิดรับข่าวสารของโบราณสถานเวียงกุมกาม พบว่า เพื่อนและวิทยากรบรรยาย เป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่ผู้ใช้บริการชาวไทยเปิดรับมากที่สุด สำหรับความคิดเห็นของผู้ใช้บริการชาวไทยต่อสื่อประชาสัมพันธ์โบราณสถานเวียงกุมกามพบว่า ส่วนใหญ่ของผู้ใช้บริการชาวไทยเห็นว่า วิทยากรบรรยายสามารถบรรยายให้ความรู้และอำนวยความสะดวกในการให้ข้อมูล รวมทั้งมีลักษณะบุคลิกภาพและมีมนุษยสัมพันธ์ดีมาก รองลงมาคือ สื่อมัลติเทคส์ท้องถิ่น พบว่า ผู้ให้บริการชาวไทยส่วนใหญ่เห็นว่ามัลติเทคส์ท้องถิ่นมีความกระตือรือร้นในการให้บริการ รวมถึงความมีมนุษยสัมพันธ์ สามารถสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้ใช้บริการชาวไทยเป็นอย่างมาก สำหรับสื่อประเภทอื่นๆ พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เห็นว่า สัญลักษณ์ป้ายบอกทางมีความชัดเจนและช่วยสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติตามได้เป็นอย่างดี ในส่วนของสไลด์มัลติวิชั่นก็สามารถบอกเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ได้อย่างละเอียด และมีระยะเวลาในการเสนอที่เหมาะสม ในขณะที่ผู้ใช้บริการชาวไทยส่วนใหญ่กลับเห็นแผ่นพับไม่มีความน่าสนใจและดึงดูดใจ เนื่องจากจะมุ่งเน้นในเรื่องรายละเอียดเกี่ยวกับประวัติศาสตร์เท่านั้น

ภาคสรุป

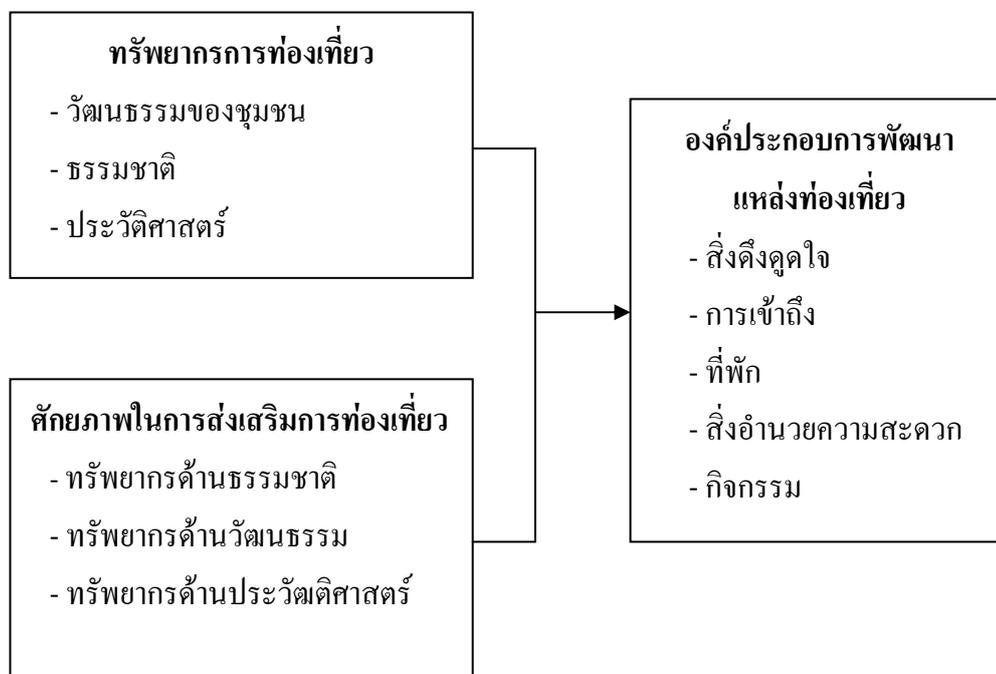
จากการตรวจเอกสารทั้งทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรการท่องเที่ยว และความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยว และการประเมินความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้ง 5 ด้านของการท่องเที่ยว เมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สามารถสรุปผลการวิจัยดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองห้วยทราย พบว่า ภาพรวมทรัพยากรการท่องเที่ยวเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว มีทรัพยากรการท่องเที่ยวทางด้านธรรมชาติ ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวได้รับผลจากลักษณะส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจ ประกอบด้วย เพศ อายุ สัญชาติ อาชีพ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส รายได้ต่อปี และความคิดเห็นที่มีต่อศักยภาพการท่องเที่ยวและการ

ประเมินความพึงพอใจที่มีต่อองค์ประกอบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 5A ได้แก่ สิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยว (Attractions) การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว (Access) สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว (Amenities) ที่พัก (Accommodation) กิจกรรมประกอบการท่องเที่ยว (Activities) องค์ประกอบดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญเข้าในการท่องเที่ยวทุกพื้นที่ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จในการท่องเที่ยวและเป็นจุดดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ยังเป็นวัตถุประสงค์หลักในการท่องเที่ยว และกลุ่มอ้างอิงที่มีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยมีการพัฒนาศักยภาพของการท่องเที่ยว โดยเฉพาะองค์ประกอบของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 5A จะมีผลโดยตรงกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อองค์ประกอบ 5A ในการท่องเที่ยวเมืองห้วยทราย อย่างไรก็ตาม การวิจัยครั้งนี้มุ่งพหุผลมาถึงลักษณะส่วนบุคคล สังคมและเศรษฐกิจของชาวบ้าน และนักท่องเที่ยวต่างชาติ การให้ระดับความสำคัญต่อความคิดเห็นที่มีต่อการท่องเที่ยวและองค์ประกอบการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว 5A ที่มีผลต่อศักยภาพของการท่องเที่ยว และเป็นประโยชน์ที่สำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

การวิจัยเรื่อง ศักยภาพในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว สาธารณรัฐประชาธิปไตย ประชาชนลาว เป็นการศึกษาถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยมีการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อมภายในและภายนอก ที่มีผลต่อการวางแผนการในพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน ตลอดจนการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์การท่องเที่ยวในเมืองห้วยทราย แขวงบ่อแก้ว เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน เพื่อเข้าสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนแบบยั่งยืนตลอดไป ซึ่งมีกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย